

Лист излази прима потреби

Рукописи, претисци и све што се издаје, упућује се на адресу: "Glas Tzernogortza" Neully-sur-Seine, 9, rue Ancelle.

Рукописи се не враћају. Печатана писма се не примају.

Цена је листу за Француску: на годину 6 франка, на пола године 3 франка, а за све остале земље: на годину 12 фр., на пола године 6 франка.

Поједини број 10 сантима.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOIX DU MONTÉNÉGRIN

Journal officiel du Royaume de Montenegro

"GLAS TZERNOGORTZA"
(La Voix du Monténégrin)

paraissant actuellement à Neully-sur-Seine, suivant les exigences du service.

On s'abonne au bureau du journal officiel:

NEUILLY-SUR-SEINE
Rue Ancelle.

Prix de l'abonnement pour six mois
3 fr. pour la France, 6 fr. pour l'Etranger.

Огласи се плаћају:

Први пут, за сваку ријеч или број, петит-словима, по 10 сантима; (за огласе, из истих слоја, мање од 50 ријечи, плаћа се 2 франка). — За свако понављање огласа плаћа се половина те цијене.

За ријечи, шарели празнине, које запремају простор једнога, двају или више петитних редова, плаћа се према том колики простор заузимају: сваки запремени ред рачуна се као 8 ријечи.

СЛУЖБЕНИ ДИО

Кр. Министарство Просвјете
Број 894.
Неји, 5. јула 1917.

РАСПИС

Многи питомци Министарства Просвјете и Цркв. Послова, који примају мању помоћ него остали црногорски ђаци, обратили су ми се са молбом да буду изједначени у својим привремено одобреним правима.

Уважавајући оправданост њихових потраживања, а јалим што за сада немам буџетске могућности да поправим неправилности које су раније учињене.

Ипак, дајем на знање питомцима који узивају мању помоћ од оне коју примају остали, да ће се та помоћ одмах на једнак начин повисити свима онима који докажу да су крајем ове школске године положили прописане испите.

Заслужник Мин. Просвјете и Цркв. Послова
Министар Просве
Вељко Милићевић

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Његово Величанство Краљ Господар благоизволио је поставити за почасног кр. Вице-консула у Лондону при кр. Генералном Консулату у Лондону г. капетана Кери Елвеса (Cary Elwes). Влада Његова Британског Величанства одобрила је ово именовање.

— 4. јула прослављена је у Паризу државна светковина америчке Независности. Њихова Величанства Краљ Господар и Краљица са цијелом узвишеном Краљевском Породицом и дворском пратињом, присуствовали су из хотела у улици Риволи свечаноме проласку америчке војске.

— Њихова Кр. Височанства Књагињце Кеенија и Вера походиле су 8. ов. мј. америчку болницу у Неји. При доласку поздравиле је Књагињце управник болнице, затим провео их кроз све просторије и показао цијело уређење болничко.

— Кр. Влада добила је одобрење од Владе Француске Републике за отварање Консулата у Бордоу. Г. Шара Дипи (Charles Dupis) именован је за почасног кр. Консула за Бордо и депарتمان Жироде. Ичим добије ескектатур. Консул ће примити дужност.

ВИЈЕСТИ И НОВОСТИ

Долазак америчке војске. Навршило се тачно 140 година од онога у историји знаменитог дана, када је 19. годишњи француски витез Лафает, занесен идејама француских револуционих филозофа, стигао са одушевљеном четом другова у Америку (30. јуна 1777.) и поудио

помоћ америчким устанима у борби за Независност. Тринаест малих и незнатних енглеских насеобина дуж обале Атланског Океана бјеху, под вођством грађанина Вашингтона, кренуле да се откину од мајке Британије.

...Стари Борђе Вашингтон чуо је да је данас Европи загрозила пруска самовоља, дигао се из гроба и довикнуо своме сиљном потомству да је вуцнуо час да преко Океана похитају у прадомовину, јер је у питању слобода Европе. Куднуо је час да Америка врати Француској стари дуг.

Први одред америчке војске стигао је ових дана из Новог Свијета у Стари Крај.

Поздрављамо овај догађај не само због његова крупна значаја по ратну ситуацију, већ га бљежимо и као знаменит тренутак у историји свијета. Током цијеле досадашње цивилизације, вадала је људство тежило од истока к западу — из Азије у Европу, из Европе у Америку — а данас, први пут, обрће се та струја. Запад је кренуо пут Истока. 26. јуни 1917. када су се први војници искрцали на европској земљице, остаће ли замишљати да не само у историји овога рата! Океан који је досад дијелио два свијета, спојио их је тога дана у један народ. У је иду војску.

26. јуна ерели су први француски пребринили Океан и, без икакве сметње од њемачких сумарера (према чему се најбоље види ко, у истину, господари Океаном) превезли су први одред америчке војске у помоћ Савезницима. Искрцани се у једној од француских лука, америчка војска је свечано дочекана и поздрављена од француских војних власти.

У близини пристаништа, спреман је био, на простору од 50 хектара, амерички логор, са друмовима за аутомобиле, водоводом, канализацијом, електриком, телеграфом, телефонима и неколико стотина барака које ће се још подизати уколико нова војска буде стизала. Војници су одма почели искрцавати сави ратни материјал, опрему, топове и животне намирнице. Све ново, све практично (по амерички), свега у изобиљу

* Француска влада указала је нарочиту пажњу америчкој војсци тијем што их је позвала у Париз да ту, у срцу Француске, прославе Четврти Јули, америчку државну светковину (која се слави за успомену на 4. јули 1776. када је генерал Џеферсон прогласио независност оних првих 13 енглеских насеобина у Америци).

3. јула стигла је америчка војска у Париз, дочекана и поздрављена бурним одушевљењем грађанства.

4. јула, праћени војним музикама, посећи звјездани барјаке уз француске тробојке, амерички батаљони прошли су славним улицама Париза.

Ко је год видио овај дочек, незаборавно ће му остати одушевљење којим су Французи примили америчку војску. Народ је трачао за њима, китио их и засипао цвијећем, руковао се и грдио војнике. — А каква је дивна војска америчка! Човјек би помислио да не може бити да им је ова војска оваква, но да је ово само избор међу најљепшима и најкрвнијима. Како им је оружје и опрема, одјећа и обућа! Како им се поносито ви-

ју звјездани барјаци!

У дому Инвалида обављена је, у присуству председника републике и министра војног, главна свечаност: предавање почасног барјака америчком генералу Першингу.

Послије тога извршила је америчка војска једну свету дужност: пошла је на гроб маркиза Лафаета и положила звјездан. Амерички генерал Першинг рекао је у свом говору, да их је Америка послала у Француску да одуже дуг којим ју је Лафает некад задужио.

Сјутра дан америчка војска отпутовала је — за фронт.

У Црној Гори купе злато. Аустроугарска оскудијева у златном новцу, те се прибојало насилном купљењу злата у новцу и накитима. У Црној Гори обустављен је у промету папирни новац, да би се од становништва извукло злато. Како им то није успјело, злато се купи насилно. По признању аустроугарских листова, од народа у окупираним земљама покупљено је у последње вријеме све злато, а 100.000 круна златног новца покупљено је само из Црне Горе.

Црногорски ђаци. Према статистици кр. Министарства Просвјете, школују се 155 ђака о државном трошку. Гимназију и лицеј похађају 53, студирају медицине 24, право 23, трговачку академију 11, пољопривреду 9, социјалне и политичке науке 8, јурилогију 5, фармацију 5, педагогију 4, богословију 2, статистику 2 и науку (поморство) 1.

Француско-енглески фронт. Напади су се поштрили потоње недеље нарочито на три тачке: на ријечи Ени (Aisne), у Шампањи и на лијевој обали Марне.

На сјеверној Ени, око села Серни и Бовет, и око друма од села Ailles до Paissy трају борбе готово беспрестано и дању и ноћу. Ноћу, 28. на 29. јуни, под поновним очајним ударцима, пошло је непријатељу за руком да уђе у прве наше ровове на сјевероистоку од Серни, али је убрзо отуд истјерао. Сјутра дан и опет су отели положај из којег су јуче били истјерани. Ноћу, 29. на 30. јуни, поновно су напали на Бовет тако да им се подпритиском најјаче артиљерије морала уступити једна узвишница. У вече 30. јуна удвостручили су бомбардовање најкрупнијим зрима. Јуриш пјешадије на истоку од Серниа опет бјеше успио да уђе у ровове у нашој првој линији на пола километра сјобје стране друма Aille-Paissy. Али, како су ту имали страховитих губитака, то нијесу могли јаче развити свој јуриш. 1. јула успјело нам је да их опет прогнамо из позиција које су нам били узели. 2. јула је то настављено. 3. јула борба је била најжешћа: фронт напада проширио се сјеверно од села Jouy до источно од висоравни Калифорније. И ту је неуспјех Нијемаца био потпуни.

У Шампањи, сјеверо-западно од Ремса, неколико батаљона, под окриљем јуришних чета, покушали

су ноћу с 28. на 29. јуни да узму једну нашу узвишницу око друма Лаон — Ремс. Послије оштра сукоба, Нијемци не имадоше никаква успјеха. 30. јуна и 1. јула нападнути смо на противној страни, на истоку Ремса у сектору Помпел и Прине, — без резултата по Нијемце. Према брду Корније и брду Блон дјецтовала је само топовска паљба.

На лијевој обали Мезе, сектор између шуме Авокур и чувене коте 304, постао је поље жестоке битке. 28. јуна развио се њемачки напад на 2 км. дужине западно од коте 304. Сјутра дан, у 3 по подне, поновило се исто на истоку исте коте. Док смо ми ту изводили контра-напад, развила се борба на западу исте коте, у којој нас је непријатељ сузбио готово за 2 км, али наш контра-напао сузбио га је тако, да се он могао одржати само на крајним надијанама коте. Сутра дан и опет су покушали атак, али су одбијени. 1. и 2. јула ударили су на шуму код Авокура. 4. и 5. јула сузбијена су три нова напада, праћена запаљивим течностима.

Руски фронт. Овогодишњи први јули остаће историјски дан у овом рату. Усред весеља Аустро-Нијемаца, који проносише гласове да је «Словенство пропало» и да руској души, као што рече познави Бугарин Ризов у Берлину «годи само анархија.» Првог јула руски тои свечано је демантовао све те злураде приче. Првог јула почела је силна руска офанзива на истим пољанама Галиције гдје је прошле године заустављена због изданичких смичалица злогласног Штирмера; офанзиву је кренуо исти онај силни војсковођа Брусилв, кренули су они исти храбри корпуси руских армија. Први ударац офанзиве није трајао дуже од два дана, али борба је била, по признању и самих непријатеља, врло љута, крвава, очајна. (На једином сектору пјешадија је јурнула на њемачко-турске ровове без артиљеријске припреме.)

Напад је извршен у три правца. Десно руско крило напало је према Злоцову (60 км. источно од Лавова) и заузело предње аустријске положаје; центар је наступио према веома утврђеном селу Коњухи; заузето је и село, и три реда ровова, скупа са околним шумама; лијево пак крило, које је понајмање напредовало, било је управљено према Бжезанима, гдје су се Нијемци и Турци најупоријше бранили. — Цио покрет руске офанзиве показује: правац на Лавов. Док Нијемци држе да им је спас ако се одрже у Бжезанима, дотле стратегија Брусилва показује да пут у Лавов води преко Злоцова.

Успјех 1. и 2. јула велик је. Не само што су заузели неколика села, и фронт од 80 км. унаприједили за 3—5 км, него су заробили 18.000 војника и 300 официра, и узели 29 топова и 44 митраљеза. Али још и ово: непријатељи нијесу овог пута

